

Marina CONSTANTINESCU

Mizantropul

Înalt, subțire, osos, cu un nas grecesc, sociabil și aparent aiurit. Greu de uitat în rolul Revizorului din spectacolul lui Lucian Pintilie, înaripat în *Leonce și Lena*, sofisticat în *Mizantropul* lui Valeriu Moisescu, tot la Bulandra: Virgil Ogășanu. L-am văzut de curând, în deschiderea stagiunii, pe scena Studio a Teatrului „Nottara”, într-un rol pe care și-l asumă cu enorm farmec. Este vorba despre bătrânul din *Uzina de plăceri S.A.* (un titlu mai comercial, poate, decât cel original: *Ca zăpada și cei doi*), piesa dramaturgului Valentin Nicolau. În fond, și autorul, și protagonistul, și regizorul Alexandru Berceanu, și scenografa Ina Isbășescu debutează pe scena aceasta, împreună, și nu mi se pare deloc puțin lucru, fie și pentru miza aruncată în proiect de cei care l-au propus, inițiat și susținut: Doina Papp și Mircea Diaconu. Când am citit prima oară textul lui Valentin Nicolau, mărturisesc că nu l-am „văzut” pe Virgil Ogășanu în rolul unui pensionar ticăit, demodat, zăvorât cu șapte lacăte de lume și de oameni, desprins de zgomotul cotidian, plutitor pe planeta singurătății, suspendat în timp

și spațiu. Dar este absolut extraordinar. Își alcătuiește coordonatele personajului cu pace, își asumă ritmul lui, îi preia umorul și spaimile, automarginalizarea, obsesiile, îl încarcă cu spirit ludic, cu aerul unui romantic rătăcit în zilele noastre. Virgil Ogășanu a găsit un sprijin real în scriitură, în firescul poveștii, al replicii, în special, un câștig enorm pentru tipul nostru de a scrie teatru. Aici filosofia nu devine pretext pentru lungi și demonstrative tirade, care își anulează sensul în vâltoarea cuvintelor fără șir, fără noimă. Experiența de viață, o modalitate de a observa lumea, eul propriu și pe cei din jur, raportarea la trecutul existenței și la prezent sunt esențializate în replici consistente, grele, care definesc un personaj, relațiile cu cei doi tineri ce dau buzna în viața Bătrânului, situațiile ce decurg de aici, atmosfera. Pașii Bătrânului interpretat de Virgil Ogășanu, gesturile mărunte, mereu aceleași, traseele repetitive din camera modestă cu parfum de naftalină, pudorile și prejudecățile, generozitatea cu care își susține partenerii tineri pe scenă, fac din acest mizantrop contemporan cu noi, unul dintre rolurile minunate, solide din cariera actorului. Acest spectacol este un mic recital.

Există, însă, în construcția spectacolului, un dezechilibru, care se face simțit în special în partea a doua (N-am înțeles utilitatea pauzei. Obiectele câștigate în fel și chip din febra jocurilor stupide puteau să umple scena la vedere. Nu cred că trebuia întrerupt ritmul pentru o rezolvare tehnică). Aici amploarea personajului

mai sus amintit se diminuează și crește în importanță acela al *Chiriașului*, interpretat, total sub așteptări, din punctul meu de vedere, de Dragoș Bucur. Din pricina asta, spectacolul se înclină într-o parte, îi scad forța și savoarea, îi slăbește aplombul. Superficialitatea jocului lui Dragoș Bucur contrastează și cu naturalețea Crenguței Hariton, *Telefonista*, care nu face rabat de la alcătuirea paradoxală a unei femei de la linia erotică, altfel o persoană inocentă, cinstită. Mă tem că nici spațiul realizat de scenografa Ina Isbășescu nu nu dă o anume dimensiune montării, nu îi clarifică o identitate subiectului, tensiunilor care se nasc în garsoniera unui bătrân singuratic peste care se năpustesc agresiv doi tineri ai prezentului imediat.

Oricum, nu mi se pare lipsit de importanță și de curaj, totuși, că regizorul Alexandru Berceanu s-a oprit asupra unui text românesc bine scris, al unui dramaturg recent descins în breaslă. Un lucru este indubitabil și indiscutabil: apariția lui Virgil Ogășanu.

Teatrul "Nottara" – Uzina de plăceri S.A. de Valentin Nicolau. Regia: Alexandru Berceanu. Scenografia: Ina Isbășescu. Cu: Virgil Ogășanu, Crenguța Hariton, Dragoș Bucur, Ilie Anda. Data premierei: 4 octombrie 2002.

Un împărat la Târgu Jiu

De Sfântul Dumitru, la Târgu Jiu, au avut loc ample manifestațiuni cu ocazia inaugurării oficiale a Teatrului Dramatic „Elvira Godeanu”. Sigur că orice deschidere a unui spațiu de cultură nu poate fi decât un prilej de bucurie și de speranță că lumea are nevoie și de *altceva*. Că spiritul nu a fost alungat de tot din cetate. Proiectul acesta, despre care am știință de prin 1993, îi aparține unui actor de la Teatrul Național din Craiova, Marian Negrescu. Nu pot decât să am cuvinte de laudă pentru toți cei care, artiști fiind, au o asemenea energie încât să dea naștere unor locuri în care teatrul, muzica, artele vizuale, întâlnirile literare să atragă ochii și urechile concitadinilor.

Teatrul este o construcție modernă, cochetă, situată în centrul orașului. Deocamdată trupa este formată și din mulți actori amatori. Chiar dacă unii au terminat unele facultăți particulare sau sunt încă studenți la Universitatea Babeș Bolyai din Cluj. Asta s-a văzut și în spectacolul de deschidere, *Ultimul împărat*, piesa dramaturgului Valentin Nicolau. Este de menționat faptul că la începutul lunii, textul a avut premiera absolută la Teatrul Național din București, în regia lui Alice Barb, decorul și costumele purtând semnătura arhitectului Cătălin Arbore. Protagonistul montării de la Târgu Jiu este actorul Marian Negrescu, domnia sa fiind totodată și directorul instituției. Ambițioasa idee de a începe stagiunea cu o piesă românească nu tocmai simplă, o parabolă a puterii și a dictaturii foarte subtil construită, l-a avut ca promotor pe tânărul regizor Vitalie Lupașcu, absolvent în 1997 al Academiei de Teatru și Film din București, clasa profesor Cristian Hadji Culea, secția regie-teatru. Soluțiile și mijoacele actoricești și scenografice n-au fost dintre cele mai inspirate. Ștacheta a fost ridicată sus, ambițios, încă de la începuturi. *Valoarea* este dată de regizori și de performanța la care ajunge o trupă. Pentru asta este nevoie nu doar de suflet, nebulie și tenacitate, ci și de bani. Să sperăm că oficialitățile locale vor înțelege asta, așa cum s-au arătat binevoitori la deschidere și vor susține proiectele directorului Marian Negreanu. Până atunci, nu uitați: există un teatru nou la Târgu Jiu.